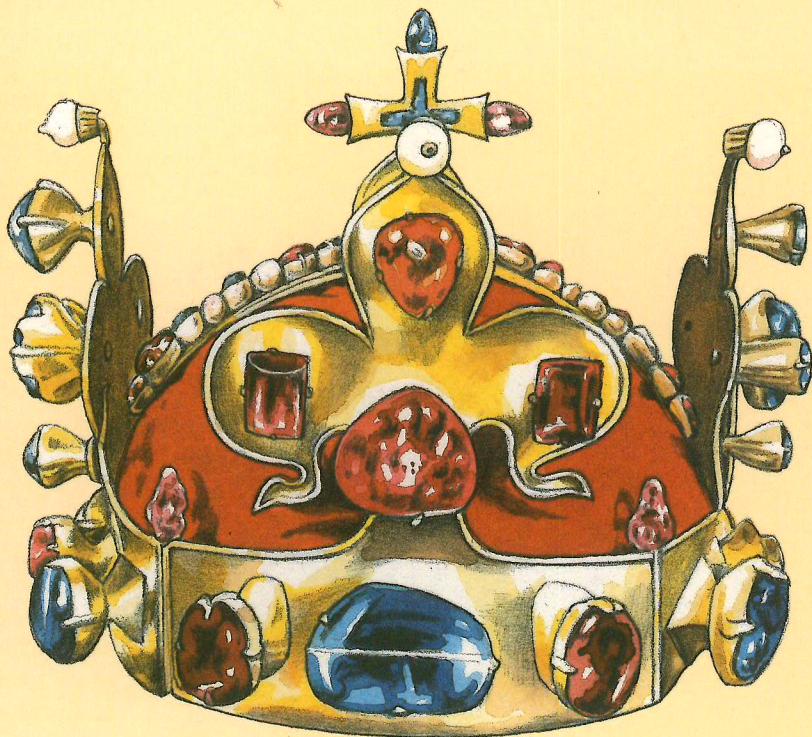
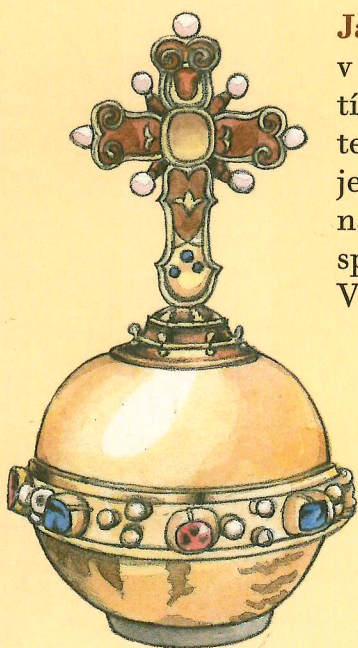

ČESKÉ KORUNOVAČNÍ KLENOTY

Symbol českého státu a světské moci jeho panovníků. Korunovační soubor tvoří koruna tzv. Svatováclavská, jablko a žezlo. Tento náš nejcennější poklad, který se vystavuje jen při významných historických výročích, je uložen v chrámu sv. Víta na Pražském hradě v Korunní komoře uzamčené sedmi zámky. Korunní komora se otevírá a klenoty se vystavují podle předepsaného ceremoniálu. Musí se ho zúčastnit všech sedm držitelů klíčů, kterými jsou: prezident republiky, předseda vlády, předseda Poslanecké sněmovny, předseda Senátu, arcibiskup pražský, probošt Metropolitní kapituly a primátor hlavního města Prahy.

Svatováclavská koruna byla vytvořena na příkaz Karla IV. v roce 1346. Tvoří ji zlatá čelenka, vybíhající do čtyř trojlistů heraldické lilie. Je posázena modrými safíry, růžovými spinely, zelenými smaragdy a perlami. Na vrcholu koruny je zlatý křížek s reliéfem Ukřižování. Celkem korunu zdobí 96 drahokmů a 20 perel. Váha koruny je téměř 2,5 kg.

Jablko vzniklo až v 1. polovině 16. století. Tvoří jej dvě zlaté tepané polokoule s výjevy ze Starého zákona. Je zdoben safíry, spinely a perlami. Váha jablka je 762 g.

Královské žezlo pochází ze stejné doby jako jablko. Je zlaté, částečně smaltované. Vrchol žezla - kytice - je ozdoben spinely, safíry a perlami. Délka žezla je 67,6 cm, váží téměř 1 kg.

Korunovační meč, zvaný též Svatováclavský, datovaný již do 10. století byl nedílnou součástí výzbroje panovníka při korunovaci. V horní části čepele je prosekán otvor ve tvaru kříže, do něhož byl údajně vložen ostatek sv. Václava. Meč je dlouhý 93,5 cm.

Korunovace je slavnostní potvrzení královského titulu a moci. Přísně stanovený obřad, modlitby a pomazání dávaly králi nejen posvěcení, ale i důležité poslání – sloužit Bohu, bránit církev a své království. Korunovace všech českých králů se konaly v chrámu sv. Víta na Pražském hradě.

Ráno před slavnostní korunovací přišel do panovníkovy ložnice v královském paláci arcibiskup spolu se šlechtici a církevními hodnostáři. Nastal obřad buzení, po němž následovalo oblékání, okouření kadidlem a průvod se vydal do katedrály.

V slavnostně vyzdobené Svato-vítské katedrále se korunovač-ního obřadu účastnili biskupo-vé, knížata a významní hosté z českého království i okolních zemí. Od doby Karla IV. ko-runoval české krále pražský arcibiskup, královny přijímaly korunu z rukou abatyše Jiřské-ho kláštera.

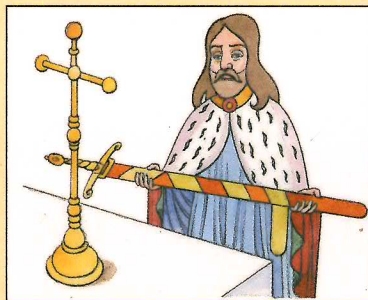
Korunovační obřad

Pomazání hlavy, hru-di, ramenou a paží posvátným olejem

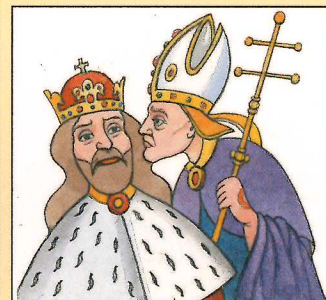
Oblečení slavnost-ních rouch, her-melínového pláště a opásání mečem

Položení meče na oltář jako symbolické vyjádření slibu, že panovník bude užívat meče pouze z příkazu Božího

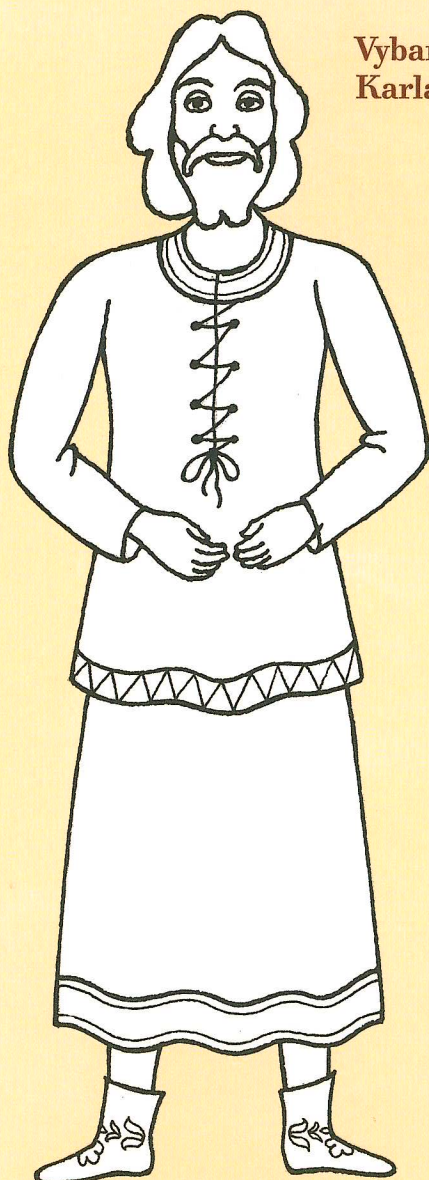
Vložení koruny na hlavu budou-cího krále

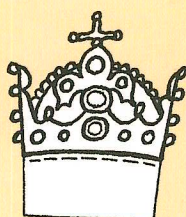
Polibek míru

Svatováclavskou korunou byli korunováni:

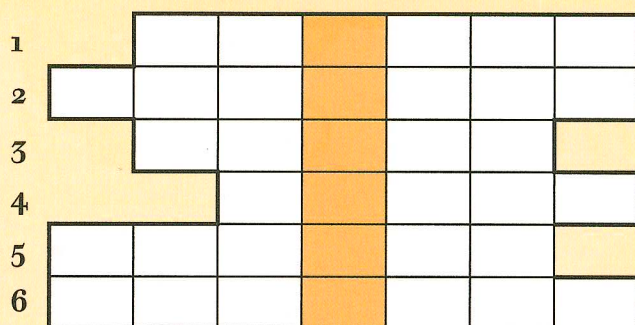
Karel IV. - 1347, manželky Blanka z Valois, Anna Falcká, Anna Svídnická, Eliška Pomořanská • Václav IV. - 1363, manželky Johanna Bavorská a Žofie Bavorská • Zikmund Lucemburský - 1420, manželka Barbora Celská • Albrecht Habsburský - 1438 • Ladislav Pohrobek - 1453 • Jiří z Poděbrad - 1458, manželka Johanka z Rožmitálu • Vladislav II. Jagellonský - 1471 • Ludvík Jagellonský - 1509, Marie Habsburská • Ferdinand I. Habsburský - 1527, manželka Anna Jagellonská • Maximilián II. - 1562, manželka Marie Španělská • Rudolf II. - 1575 • Matyáš II. - 1611, manželka Anna Tyrolská • Fridrich Falcký - 1619, manželka Alžběta Stuartovna • Ferdinand II. - 1617, manželka Eleonora Mantovská • Ferdinand III. - 1627, manželka Eleonora Gonzaga • Ferdinand IV. - 1646 • Leopold I. - 1656 • Karel VI. - 1723, manželka Alžběta Kristina Brunšvická • Marie Terezie - 1743, manžel František Lotrinský • Leopold II. - 1791 • František II. - 1792 • Ferdinand V. - 1836, manželka Marie Anna Sardinská

Vybarvěte, vystříhněte a oblékněte krále Karla IV. ke slavnostní korunovaci.

Po vylúštení tajenky zjistíte jméno arcibiskupa, který korunoval krále Karla IV.

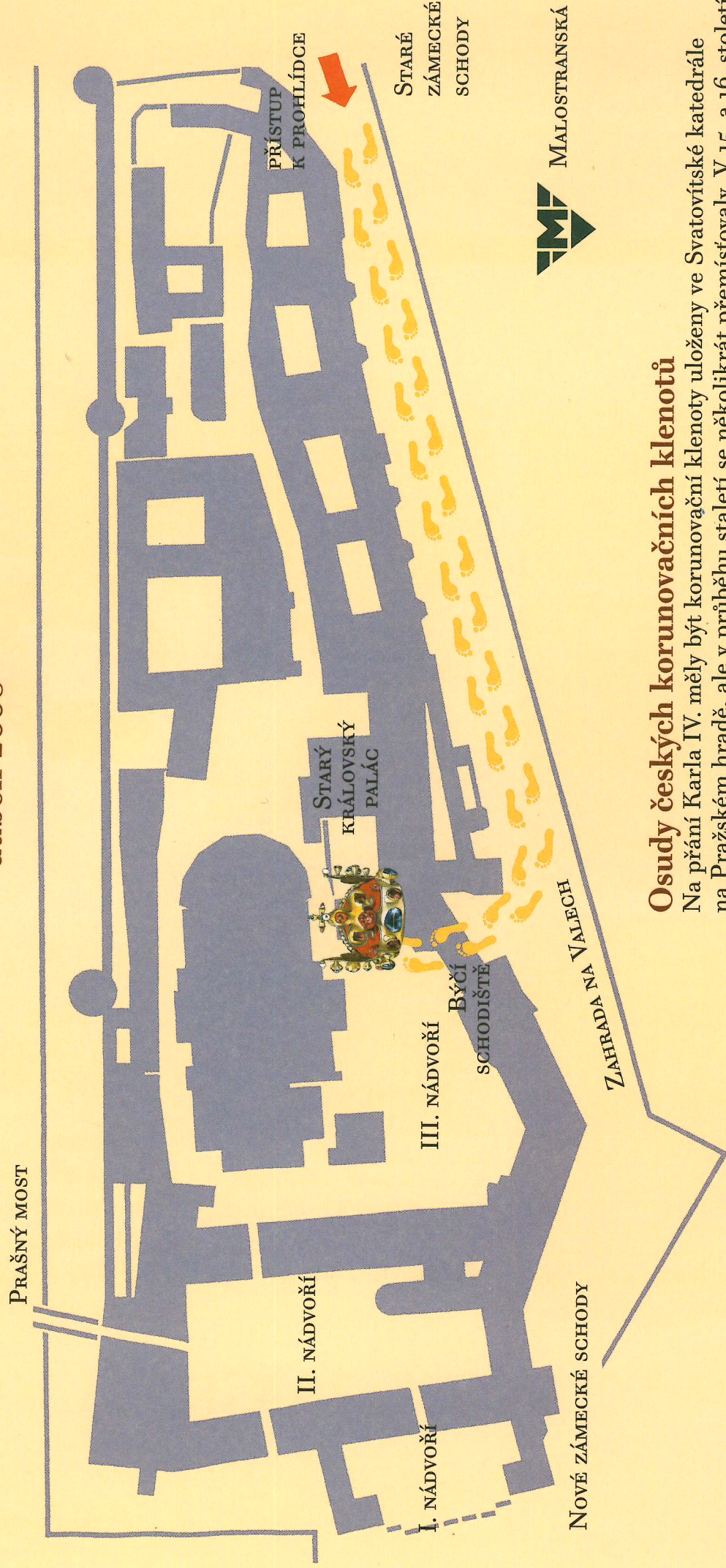

1. Jméno první manželky Karla IV.
2. Drahý kámen použitý k výzdobě koruny.
3. Instituce, vlastníci jeden z klíčů ke Korunní komoře.
4. Barva safírů na královské koruně.
5. Jméno matky Karla IV.
6. Osoba s právem korunovat české královny.

VÝSTAVA ORIGINÁLŮ ČESKÝCH KORUNOVAČNÍCH KLENOTŮ

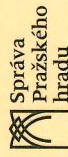
Pražský hrad – Starý královský palác

duben 2008

Osudy českých korunovačních klenotů

Na přání Karla IV. měly být korunovační klenoty uloženy ve Svatovítské katedrále na Pražském hradě, ale v průběhu staletí se několikrát přemísťovaly. V 15. a 16. století byly střídavě uloženy na Karlštejně, v Uhrách a krátce i na hradě Velhartice v jihozápadních Čechách. Po třicetileté válce v 1. polovině 17. století se staly součástí vídeňského císařského pokladu. Praha je viděla pouze při korunovacích. Do dnešní Korunní komory ve Svatovítské katedrále byly korunovační klenoty s velkou slávou uloženy až v roce 1867. Na sklonku II. světové války, v únoru roku 1944, byly klenoty přeneseny do speciálně vybudovaného krytu v podzemí Starého královského paláce na Hradě. Odtud se v květnu 1945 vrátily opět na místo svého původního uložení.

 Správa
Pražského
hradu

Vydala Správa Pražského hradu
Text: František Kadlec
Kresby: ak. mal. Petr Urban
Výtisk: Triangl a. s.